

שימוש באפליקציית WhatsApp ככלי תקשורת בין הורים למורים (פוסטר)

אגוזה וסרמן

המכללה האקדמית הרצוג

egozaw@gmail.com

יפה צובנר

בי"ס יסודי – גילה

giloav@walla.co.il

Using WhatsApp as a Communication Tool between Parents and Teachers (Poster)

Yaffa Zwebner

Elementary school Gilo

Egoza Wasserman

Herzog Academic College

Abstract

The purpose of this study is to examine how the application known as WhatsApp, affects the communication between teachers and parents and the teacher's work. The study was conducted using the qualitative method and in-depth, semi-structured interviews. The study included 12 teachers who teach in a variety of religious public schools in Israel. All the teachers who participated created a WhatsApp group with the parents of the pupils in their class. An analysis of the findings shows that the teachers are the ones who manage the group and send most of the messages to the parents. Most of the respondents noted the positive impact of media availability and accessibility using WhatsApp on their work as teachers. The disadvantages of using WhatsApp are related to the loss of control by the teacher on the messages that are sent. Communication through WhatsApp is not face-to-face, lacks emotion, tone of voice and facial expression, the intention of the person who sent the message is not always clear.

Keywords: teacher parent communication, WhatsApp, teacher parent relationships.

תקציר

טכנולוגיות התקשורת החדשות, יוצרות הזדמנויות חדשות לתקשורת בין הורים למורים. הטלפונים החכמים משנים את "כללי המשחק" בתכיפות השיח בין הורים למורים, בתצורתו כשיח אישי וכשיח קבוצתי, בייצוגו החזותי ובמיוחד בעובדה שענייני בית הספר מלווים את בעלי הטלפונים החכמים – מורים והורים כאחד, לכל מקום, בכל זמן וללא הפסקה. השימוש בערוצי התקשורת משפיע על העמקת מעורבות ההורים על ידי כך שהוא מגביר תחושת השותפות והנגישות בין ההורים לבין המורה (שכטמן ובושריאן, 2015; סטרהובסקי ושות', 2008; Kosaretskii & Chernyshov, 2013). ממחקרו של Olmstead (2013) עולה כי ההורים והמורים ציינו כי הטכנולוגיה מייעלת את התקשורת ביניהם, מקצרת את זמן התגובה ובכך מגדילה את מעורבות ההורים בבית הספר ומשפיעה באופן משמעותי על הישגי התלמידים. לעומת זאת, עולים קשיים בשימוש בערוצי התקשורת החדשים, מעורבות רבה מידי של ההורים בנעשה בבית הספר. הצבת גבולות במעורבות ההורים בנעשה בבית הספר. ממחקרה של קורץ (2014) עולה כי המורים הביעו חשש שכתוצאה מזמינות הנגישות למורה ולמידע, המעורבות תהפוך להתערבות. השלכה נוספת של השימוש באמצעי התקשורת החדשים היא טשטוש הגבול בין המרחב הביתי למרחב הכיתתי. הכוונה בטשטוש גבולות היא

העברת מסרים פרטיים, הכוללים מידע אישי ואינטימי, לקהל רחב. לאור מידת השימוש ההולכת וגוברת בתקשורת האלקטרונית בין הורים ומורים יש לבדוק כיצד השימוש באפליקציית ה-WhatsApp משפיעה על התקשורת בין ההורים למורים.

מחקר זה בדק כיצד השימוש באפליקציית ה-WhatsApp, משפיעה על התקשורת בין המורים להורים ועל עבודתו של המורה. המחקר בוצע בשיטת המחקר האיכותני, באמצעות ראיונות עומק חצי מובנים. המחקר כלל 12 מורים המלמדים מגוון מקצועות ראיונות עומק חצי מובנים, בישראל. כל המרואיינים שהשתתפו במחקר הקימו קבוצת WhatsApp עם הורי התלמידים בכיתתם. מניתוח הממצאים עולה שהמורים מנהלים את הקבוצה והם שולחים את רוב ההודעות להורים. המורים טוענים שיש צורך בהגבלת לוח הזמנים של פעילות הקבוצה. כמו כן, המורים ציינו כי הם משתמשים ב-WhatsApp להעברת נושאים טכניים והודעות להורים כמו: עידכון שיעורי בית, תלמידים שלא הגיעו והודעות בנוסף, המרואיינים ציינו כי ההשפעה החיובית של ה-WhatsApp על עבודתם כמורים הינה הזמינות והנגישות של התקשורת. לעומת זאת, החסרונות של התקשורת WhatsApp קשורים לאובדן שליטה מצד המורה על כלל ההודעות שנשלחות; התקשורת גורמת להסרת האחריות ללמידה מצד התלמידים; ריבוי הודעות מעביר את השליטה על המטלות הלימודיות למורה שמזכיר להורים ולא ישירות לתלמידים; התקשורת גורמת להיעדר כבוד למורים ותקשורת זו, דרך WhatsApp שאיננה פנים אל פנים, חסרה רגש, טון דיבור והבעת פנים, כך שלא תמיד מובן למה התכוון האדם ששלח את ההודעה.

מילות מפתח: תקשורת בין מורים להורים, WhatsApp, יחסי מורים-הורים.

מחקר זה נעשה במסגרת עבודת גמר לתואר שני במגמת התמחות ניהול וארגון מערכות חינוך, במכללה האקדמית הרצוג, ירושלים.

מקורות

- סטרנהובסקי ר', הרץ-ליזרוביץ ר' ואורלנד-ברק, ל' (2008). **מורה נבוכים: חלונות להנחיית מורים**. תל-אביב: מכון מופת.
- קורץ, ג' (2014). **שימושים בערוצי תקשורת חדשים: איסוף נתונים מבעלי עניין מורים והורים, סקירה מוזמנת – כחומר רקע לעבודת הוועדה "בין בית ספר למשפחה: קשרי מורים הורים בסביבה משתנה"**. ירושלים: היזמה למחקר יישומי בחינוך.
- שכטמן, צ' ובושריאן, ע' (2015). **בין הורים למורים בחינוך העל-יסודי**. ירושלים: היזמה למחקר יישומי בחינוך, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.
- Kosaretskii, S. G., & Chernyshova, D. (2013). Electronic communication between the school and the home. *Russian Education and Society*, 55 (10), 81-89.
- Olmstead C. (2013). Using technology to increase parent involvement in schools. *TechTrends*, 57(6), 28-38.